

Shiur Outline

1. Machlokes Rebbe Yehuda and the Rabonon if Chometz needs to be burned or scattered (pesachim 21a)
2. Gemara end of Temura explains the difference if something needs to be burned or buried
3. Gemara explains according to Rebbe Yehuda you can use the ashes, according to the rabbonon you cannot.
4. Usually, when something doesn't require burning you are not allowed to burn it lest someone uses the ashes.
5. It is a machlokes how we paskin
6. We burn it but don't use the ashes. It is a special allowance for chometz see chok Yaakov 445;1
7. Machlokes between Rashi and tosfos when Rebbe Yehuda's din applies.
8. Question of Rabbi Akiva Eiger
9. Rav Chaim Soloveitchik
10. Chazon Ish argues- see prisha
11. Mishna Berura 445;6 one can dispose of chometz by throwing it into the latrine
12. Chazon Ish argues consistent with his reasoning
13. Mishna berura cites MA that one can ask a non jew to dispose of his Chometz
14. Rav Akiva Eiger argues, consistent with his reasoning

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

ניבול כולה שית, לאו דוקא כולה שית דהא לרמי לרמי לרמי
מון שש"ו: **ולחך** אישנא דארם טועה שעה ומשהו
ניבול עד סוף המש. אפי' טעה בשתי שעות היה יכול להקשות
יכול עד סוף חמש^ב שעות חמה במזרח ובשבע חמה במערב:

אלא בין ימא לליליא לא מעו אינשי וברין
הוא דריתוב לקמיה טפי אלא שבה' חמה
במזרח וכו' חמה במערב תנן ר"מ אומר
אובלין כל ה' ושורפין בתחילת ה' רבי יהודה
אומר אובלין כל ד' ותולין כל ה' ושורפין
בתחילת ה' לאביי אליבא דר"מ דאמר אין
ארם טועה ולא כלום ניבול כולה שית ולחך
לישנא נמי דאמר ארם טועה משהו ניבול
עד סוף שית ואביי אליבא דר' יהודה דאמר
ארם טועה חצי שעה ניבול עד פלגא
דשית ולחך לישנא נמי דאמרת ארם טועה
שעה ומשהו ניבול עד סוף ה' (אלא) אומר
אביי עדות מסורה לזרזים חמץ לכל מסור
ורבא אליבא דר"מ דאמר ארם טועה שתי
שעות חסר משהו מתחילת ה' לא ניבול ה'
חמה במזרח ו' חמה במערב אי הכי בשית
נמי ניבול אמר רב אדא בר אבהו שית יומא
בקרנתא קאי ורבא אליבא דר' יהודה דאמר
ארם טועה ג' שעות חסר משהו מתחילת
ד' לא ניבול ה' חמה במזרח ושבע חמה
במערב וכל שכן ד' אי הכי בה' נמי ניבול
ה' תרגמה אביי אליבא דרבא עדות מסורה
לזרזים חמץ לכל מסור ורבא אמר לאו
היינו טעמא דרבא יהודה אלא רבי יהודה
למעמי דאמר^ו אין ביעור חמץ אלא שריפה
ויהבו ליה רבנן שעה אחת ללקוט בה עצים
איתביה רבינא לרבא א"ר יהודה אימתי
שלא בשעת ביעור אבל בשעת ביעורו
השבתו בכל דבר אלא אמר רבא ג'זורה
משום יום המעונן אי הכי אפילו בארבע
שעות נמי לא ניבול אמר רב פפא ד' זמן
סעודה לכל היא ת"ר^ז שעה ראשונה מאכל
לזרזים שניה מאכל ליסמין שלישית מאכל
ורשין רביעית מאכל פועלין חמישית מאכל

תלמודי חכמים ששית מאכל כל אדם והאמר רב פפא רביעית זמן סעודה
לכל היא אלא אפוך רביעית מאכל כל אדם חמישית מאכל פועלים
יששית מאכל תלמודי חכמים מכאן ואילך כוזק אבן לחמת אמר אביי
לא אמרן אלא דלא טעים מידי בצפרא אבל מעים מידי בצפרא ליה
לן בה אמר רב אשי כמחלוקת בעדות כך מחלוקת בחמץ פשיטא היינו
הך דאמרין הא קא משמע לן^ח שינויי דשנינו שנייה היא ולא חימא תנאי
היא^ט אמר רב שימי בר אשי לא שנו אלא בשעות אבל אחד אומר קודם
הנין החמה ואחר אומר אחר הנין החמה עדותן במילה פשיטא אלא יאחד
אומר קודם הנין החמה ואחר אומר בתוך הנין החמה עדותן במילה
הא נמי פשיטא מהו דתימא תרזיהו דרא מילתא קאמרי ויהא דקאמר
ביתך

חמש לשבע דקאמר חמש חמה במזרח כו' והאי דקאמר מולין כל חמש ר' יהודה לטעמיה דאמר בארץ פירקין (דף סג.) אין ביעור חמץ אלא
שריפה הילכך אסרו בנזן באילנות כדי שיהא לו פולא ללקט עץ בימיים ואי שריח ליה כל חמש אינו נזר אלא עכשיו דתלי ליה רמי אנפשיה
ומדכר ללקט: אימתי. אי אמר אין ביעור חמץ אלא שריפה: שלא בשעת ביעורו. בתחילת שש וכל שש דאכתי מדאוריתא שרי יט אכל בשעת
ביעורו בשבע שהיא מוזהר מן המורה השבתו ככל דבר ועודה זה למה אם אין לו עץ יומתין עד שעת ביעורו וישבימו ככל דבר: יום
המעונן שאין חמה וזרחת ואין יכולין לזדוק בחמה: זמן סעודה לכל היא. והכל בקיאים בה: לזרזים ולקטים רעבתיים הן אלא שהלוקטים
נעורין כל הלילה ושריפם שעה ראשונה ואוכלין בשניה: יושין. לאו משום רעבתיים אלא הואיל ולא עמלו בו: כמחלוקת. דרבי מאיר ור'
יהודה צעדות משום דלרבי יהודה עמי אינשי טפי כן מחלוקת במתנות נמי בחמץ משום דלר' יהודה עמי אינשי טפי ויין לר' מאיר ויין לר'
יהודה דלא מרחקי כולי טעמא דאמרן צעדות לר' שתי שעות ולר' שלש שעות: משום שינויי דשנינו. חמץ לכל מסור דלא מימא תנאי
היא כי קשיא לן מתינו דקנהדרין ומתינו דהכל לא חימא תנאי היא אליבא דר' מאיר ור' יהודה דתנא דמתני' סבר לר' מאיר ארס טועה
שעה אחת ולר' יהודה ארס טועה שמים ומנא דקנהדרין סבר לר"מ ארס טועה שמים ולר' יהודה שלש אלא ודאי כאומו מחלוקת של שם כך
הוא כלא אלא משום דחמץ לכל מסור הוא. אי"נ כי קשה לר' יהודה דאמר חמץ אין טעוה בין חמש לשבע משום חמה והכל אמר טעו
לא חימא תנאי היא אלא כטעמו שם כך טעמו כלא אלא חמץ לכל מסור אי נמי משום יום המעונן: לא שנו. הך דקנהדרין
אלא שהעירו על השעות אכל הוליוא כפייהם שם הנין החמה אין כלא טעוה אלא כוז: כסוף הנין. כשמחיל הנין:
הלכה

אלא בין ימא לליליא לא מעו אינשי. ולבתריה היבין ליה רביעית
חמישית וששית ולבעל חמש היבין לקמיה רביעית ושלישית ושניה
ולבתריה ששית. ואכתי הוה לן למיתב ליה אלא הא פריש רבי יהודה
בהדיא דבין חמש לשבע לא טעו שצחמה חמה במזרח ובשבע במערב.

מ"מ משעה כשהוא אחד מהן באותה
שעה לבדה ובשל אחריה מיד בעלה
העדוה ואפי' לא הווש צעוות שלפניו
דהא כי אמרו ליה לבעל ג' שלישיית
ורביעית וחמישית עמנו היית והוא רך
לומר בשניה היה אלא טעמייה הני
נחלקה עדותן שאם בשניה היה
המעשה אין כלא אלא עד אחד דהא
מכירו אמר בחמש ויין שנייה
לחמישית לא טעו: ניבול עד סוף
ששית. דהא מן המורה אינו אסור
אלא משעברו שש ורזנן למה (א) הוא
דעבור הרחקה צמודי דלא טעו אלא
ביה: עדות מסורה לזרזים. אין
ארס נא לשעוד על הנפש אלא כ'
נקי בשעות לפי שיעוד הוא סקופו
להדרש דרישה ומקריה אכל חמץ על
הכל מוטל ושאינו כקי בשעות טועה
הנין: חמש חמה במזרח ובשבע
במערב. ומחן אינו אסור אלא בשבע
ואין טעוה בין חמש לשבע: אי הכי
בשש נמי ניבול. דהא בשש עדיין לא
נעמה חמה לזד מערב אלא צלמנע
הרקיע וזרימתה תמתיא בראש כל
ארס ואין לא טעה לא לכלא ולא לכלא
אלא תמתי: יומא חמה: לא
קרינא קאי. צלמנע הרקיע קרובה
לגטות למזרח וקרובה לגטות למערב
ואין עומדין עליה. ולהכי נקט לישנא
דבי קרנתא ולא נקט כי מיינע
דדרוס קאי לפי שגלגל חמה שומה
סובבת בו עגול הוא ודבר עגול אין
חילוק ארבע רוחות ניכר בו ומזרחו
מתעגל עד חצי דרומו ומז' לפינו
ומימיו פלגי דרוס כסוף מזרח ודלש
מערב: מחילת ארבע לא ניבול.
דהא טעיה שש וחמש וארבע: ומשני
שמע' ליה לרבי יהודה דאמר בין
חמש לשבע לא טעו וכו' ש' ארבע:
עדות מסורה לזרזים. והילכך מוזי
זה רבי יהודה דלא טעו בין חמש
לשבע אלא חמץ לכל מסור ועמו ומיאו
כולי האי לא טעו ואש"ג דטעו בין
תחילת שלש לסוף חמש דהיינו שלש
שעות לא טעו בין סוף ארבע לתחיל'
שבע לאסרינהו ד' משום שבע
אש"ג דאיכא צניז משלש משום
דאיכא היסירא בחמה: ויכא אמר.
טעמא דר' יהודה בחמץ לאו משום
טעמא היא דלא טעו אינשי בין

ביתך
חמש לשבע דקאמר חמש חמה במזרח כו' והאי דקאמר מולין כל חמש ר' יהודה לטעמיה דאמר בארץ פירקין (דף סג.) אין ביעור חמץ אלא
שריפה הילכך אסרו בנזן באילנות כדי שיהא לו פולא ללקט עץ בימיים ואי שריח ליה כל חמש אינו נזר אלא עכשיו דתלי ליה רמי אנפשיה
ומדכר ללקט: אימתי. אי אמר אין ביעור חמץ אלא שריפה: שלא בשעת ביעורו. בתחילת שש וכל שש דאכתי מדאוריתא שרי יט אכל בשעת
ביעורו בשבע שהיא מוזהר מן המורה השבתו ככל דבר ועודה זה למה אם אין לו עץ יומתין עד שעת ביעורו וישבימו ככל דבר: יום
המעונן שאין חמה וזרחת ואין יכולין לזדוק בחמה: זמן סעודה לכל היא. והכל בקיאים בה: לזרזים ולקטים רעבתיים הן אלא שהלוקטים
נעורין כל הלילה ושריפם שעה ראשונה ואוכלין בשניה: יושין. לאו משום רעבתיים אלא הואיל ולא עמלו בו: כמחלוקת. דרבי מאיר ור'
יהודה צעדות משום דלרבי יהודה עמי אינשי טפי כן מחלוקת במתנות נמי בחמץ משום דלר' יהודה עמי אינשי טפי ויין לר' מאיר ויין לר'
יהודה דלא מרחקי כולי טעמא דאמרן צעדות לר' שתי שעות ולר' שלש שעות: משום שינויי דשנינו. חמץ לכל מסור דלא מימא תנאי
היא כי קשיא לן מתינו דקנהדרין ומתינו דהכל לא חימא תנאי היא אליבא דר' מאיר ור' יהודה דתנא דמתני' סבר לר' מאיר ארס טועה
שעה אחת ולר' יהודה ארס טועה שמים ומנא דקנהדרין סבר לר"מ ארס טועה שמים ולר' יהודה שלש אלא ודאי כאומו מחלוקת של שם כך
הוא כלא אלא משום דחמץ לכל מסור הוא. אי"נ כי קשה לר' יהודה דאמר חמץ אין טעוה בין חמש לשבע משום חמה והכל אמר טעו
לא חימא תנאי היא אלא כטעמו שם כך טעמו כלא אלא חמץ לכל מסור אי נמי משום יום המעונן: לא שנו. הך דקנהדרין
אלא שהעירו על השעות אכל הוליוא כפייהם שם הנין החמה אין כלא טעוה אלא כוז: כסוף הנין. כשמחיל הנין:
הלכה

(א) שבת נז: ועי'.
(ב) נזקקין מה: ס. תמוה
(ג) לה: (ד) שבת י: ועי'.
(ה) נחמיה: מה:
(ו) מדרשין מה: (ז) ושל
(ח) ונזקקין: (ט) ועי'.
(י) ונזקקין: (יא) ועי'.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ניבול
וכי' למה לחו דעבוד:
(ב) ר"ה איתמי וכו'
מדרומית ע"י הס"ד:
(ג) ר"ה נחמיה וכו' ה"ה
משום ה"ה: (ד) ח"ס
ר"ה איתמי וכו' משום
וטעמא מוסי'.

מוסף רש"י

לזרזים. אומה שקורין
קולרית ופולגי ארס כן
הס' דעמקן (שבת י:).
ויש' הון רב
שלא טעו בו ואין פסוקים
ורואין לשאר חמץ מונעם
ולפסוק כמלכא (שם).
במקום אבן לחמת. קשה
לנו. ולי נראה לא קשה
ולא היה (שם). לא שנו
אלא בשעה. דבר סבר
לפי שכן חצי חמץ סבר
לפי שכן חצי חמץ (מהר"ר
שם). אבל אחד אומר
קודם הנין החמה. קשה
מחמץ הוא ואין לעשות
בנין החמה כחן שש
וזרחת (שם).

מוסף תוספות

א. קודם שיכנס בחיוב
דאורייתא. מוס' שפ"ק
ד"ר חמש לשבע לא
טעו אינשי
ג. וז"ל אביי בין סוף ה'
לפלגא דשית אל שני
אינשי וכן בין ד' לפלגא
דשית. ספ"ד. הוא הדין
נמי שלא לשריפ בתוך
ביתו. מוס' חל"ש.
ה. וז"ל יש לו לחות כן.
מוס' שפ"ק. אבל קודם
אימור לא. ספ"ד. א שאו
לזרזים העולם לבירו.
מוס' חל"ש. ה. ורבי
שירי. אי"כ אמאי רבינן
ליה שעה אחת ללקט בה
עצים. וא בשש טפי
לביעור. דהשבתו בכל
דבר. מוס' ר"ס. ודמי
אנפשיה דאורייתא. מוס'
חל"ש. וטעם שירי בין
רביעית לאחת. מוס'
ר"פ.